

**თერმინები ფსის და სპოსტაის
ქრისტოლოგიური დავის მთავარი
საკითხი ბერძნულსა და სირიულში (V-VI სს.)
TERMS ფსის AND სპოსტაის – MAIN ISSUE OF
CHRISTOLOGICAL CONTROVERSY IN GREEK AND
SYRIAC (5TH-6TH CC.)**

მარიამ ჩაჩიბაია

Mariam Chachibaia

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: ფსის, სპოსტაის, kyana/ფსის, იშოიაბი,
სევეროს ანტიოქელი

Keywords: ფსის, სპოსტაის, kyana/ფსის, Isho'yahb, Severos of
Antioch

ბერძნული ტერმინები **φύσις** და **ὑπόστασις**, რომლებიც V-VI საუკუნეებში ქრისტოლოგიური დავის მთავარი საკითხი იყო, თავის მხრივ, წარმოქმნიდა გარკვეულ პრობლემებს როგორც ბერძნულში, ასევე სირიულში. ცნობილია კათალიკოს იშოიან II-ის უარყოფითი დამოკიდებულება ქალკედონის კრების განმარტებებისადმი, როცა საუბარი იყო ორ ბუნებასა და ერთ ჰიპოსტასზე. ასეთივე უკმაყოფილებას გამოთქვამდა უდიდესი ღვთისმეტყველი სევეროს ანტიოქელიც.

რა თქმა უნდა, სევეროსსა და იშოიანს განსხვავებული ამოსავალი წერტილი აქვთ: პირველი მათგანი ცალსახად მიიჩნევს ერთიანობას განკაცებულ ქრისტეში, ხოლო მეორე – აბსოლუტურ რეალობად მიიჩნევს ორბუნებიანობას, ღვთაებრივსა და კაცებრივს ერთსა და იმავე განკაცებულ ქრისტეში. მაგრამ, გარდა განსხვავებული ამოსავალი წერტილისა, ამ ორ ღვთისმეტყველს სხვადასხვაგვარად ესმით ამ ტექნიკური ტერმინების შინაარსი. ორაზროვნება არის როგორც ბერძნულში, ასევე სირიულში; თუმცა ამ უკანასკნელში ჩნდება დამატებითი სირთულე დაკავშირებული სირიული ეკვივალენტების სხვადასხვა კონოტაციასთან. შეიძლება ითქვას, რომ სევეროსისათვის **φύσις**, ფაქტობრივად, არის **ὑπόστασις**-ის სინონიმი. ხოლო ტერმინის ამგვარი გაგება ქალკედონის დიოფიზიტური ფორმულისათვის აშკარად მიუღებელია. იშოიანისათვის კი პირიქით, **kyana/φύσις** გაცილებით ახლოს არის შინაარსით **οὐσία**-სთან ვიდრე **ὑπόστασις**-თან და, შესაბამისად, პრინციპული მნიშვნელობა ენიჭება დიოფიზიტურ პოზიციას.

ლიტერატურა:

- Sako, L. (1983).** Lettre christologique du Patriarche syro-oriental Isho'yahb II de Gdala, Rome.
- Duval, R. (1905).** Isho'yahb Patriarcha, Liber Ep

Greek terms **φύσις** and **ὑπόστασις**, which constituted the main issue of the Christological controversy in the 5th-6th centuries, in their turn, caused certain problems both in Greek and Syriac. The negative attitude of Catholicos Isho'yahb II is known towards the definitions of the Council of Chalcedon, when the discussion concerned two natures and one hypostasis. Great theologian Severos of Antioch also expressed the same disapproval.

Certainly, Isho'yahb and Severos have different starting points: the former unequivocally considers unity in incarnated Christ, and the latter considers as absolute reality the possession of two natures, divine and human in one and the same incarnated Christ. But, in addition to different starting points, these two theologians also understand differently the meaning of these technical terms. Ambiguity is both in Greek and in Syriac. However, in the latter, an additional difficulty appears which is related to the different connotations of Syriac equivalents. It may be noted that for Severos **φύσις** is in fact a synonym of **ὑπόστασις**. Such an interpretation of the term is definitely unacceptable for the Dyophysite wording of Chalcedon. For Isho'yahb, on the contrary, **kyana/φύσις** according to the meaning is much closer to **οὐσία** than to **ὑπόστασις**. Hence, the Dyophysite position is given principal importance.

References:

- Sako, L. (1983).** Lettre christologique du Patriarche syro-oriental Isho'yahb II de Gdala, Rome.
- Duval, R. (1905).** Isho'yahb Patriarcha, Liber Epistularum, CSCO 11-15, Scriptores Syri.
- Severi Antiocheni orationes ad Nephaliū (1949).** ed. J. Lebon, CSCO 119, Scriptores Syri, Babai, Liber de Unione.

